

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
УПРАВА ЦАРИНА
Сектор за царинске поступке
148-I-030-01-101/2023
12.04.2023. године
Београд
ЖБ/СФ

ЦАРИНАРНИЦА

СВИМ

Предмет: Царински поступак у слободним зонама

Ово објашњење се односи на поступак одобравања евиденције у слободној зони, унос робе у слободну зону, поступање корисника зоне са робом у слободној зони, употребу посебних поступака у слободној зони, поступање са домаћом робом у слободној зони, поништавање, укидање, измену и суспензију одобрења.

1. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

1.1. Правни основ

Поступање са робом при допремању у слободну зону, смештају, изношењу из слободне зоне, као и обављању делатности у слободној зони, између осталог, прописано је:

- одредбама Закона о слободним зонама ("Службени гласник РС", бр. 62/06 у даљем тексту: ЗоСЗ),
- одредбама чл. 202-204. и чл. 208-214. Царинског закона ("Службени гласник РС", бр. 95/18...144/20, 118/2021 и 138/2022– у даљем тексту: Закон),
- одредбом чл. 291. Уредбе о царинским поступцима и царинским формалностима ("Службени гласник РС", бр. бр. 39/2019, 8/2020, 132/2021 и 144/2022 - у даљем тексту: Уредба),
- одредбама Правилника о облику, садржини, начину подношења и попуњавања декларација и других образаца у царинском поступку („Сл. гласник РС“, бр. 42/2019... 139/2022, 143/2022 и 25/2023- у даљем тексту: Правилник),

С обзиром на концепт Закона и Уредбе, и друге одредбе ових прописа регулишу поступање са робом у слободној зони (нпр. доношење, поништавање, укидање, измена или

суспензија одобрења, обезбеђење за плаћање царинског дуга...), не искључујући примену других прописа, којима су утврђени услови за спољнотрговински промет робе.

1.2. Слободне зоне и царински надзор

ЗoC3 утврђени су услови за одређивање подручја и рад слободне зоне, делатности које се могу обављати у слободној зони, услови за обављање тих делатности и услови за престанак рада слободне зоне, као и оснивање, правни статус и надлежност Управе за слободне зоне.

Одредбом члана 208. Закона прописано је да Влада може одредити делове царинског подручја Републике Србије као слободне зоне.

За сваку слободну зону одређује се подручје које обухвата места улаза и излаза. Слободне зоне морају бити ограђене, у складу са упутствима царинског органа, на начин који царинском органу омогућава спровођење царинског надзора и спречава непрописно уношење у слободну зону и изношење из слободне зоне било какве робе. Подручје и места улаза и излаза из слободних зона предмет су царинског надзора од стране надзорног царинског органа (царинска испостава и царински реферат). Лица, роба и превозна средства могу да улазе у или излазе из слободне зоне само преко места улаза и излаза и могу да буду предмет царинске контроле. Простор непосредно изван ограде слободне зоне мора омогућити адекватан царински надзор и том простору се може приступити уз сагласност надзорног царинског органа.

Царински орган може да спроведе царинску контролу уношења или изношења робе редовно или повремено, у складу са критеријумима утврђеним системом за анализу и процену ризика, односно кад год посумња да се не поштују царински прописи о пословању у слободној зони.

1.3. Корисник слободне зоне

Корисник слободне зоне може бити оснивач зоне, привредно друштво за управљање зоном, као и друга домаћа и страна лица, који обављају привредну делатност у слободној зони на основу Уговора о међусобним правима и обавезама између привредног друштва за управљање зоном и корисника зоне (у даљем тексту-Уговор), закљученог са привредним друштвом за управљање зоном.

Ако је корисник зоне и декларант, исти мора бити пословно настањен у царинском подручју Републике Србије у складу са чл. 148. став 3. Закона.

Привредно друштво за управљање зоном дужно је да одмах обавести надзорни царински орган о сваком закљученом Уговору, као и о сваком раскиду таквог Уговора. Обавештење мора садржати назив слободне зоне, број и датум закљученог Уговора, као и назив, идентификациони број и делатност корисника зоне.

Привредно друштво за управљање зоном је дужно да води евиденцију свих Уговора о корисницима у слободној зони, која у сваком моменту, за потребе контроле, треба да буде на располагању надзорном и другим контролним царинским органима.

У складу са ЗоСЗ корисник слободне зоне може у слободној зони **обављати производњу и пружати услуге** у складу са прописима, при чему се тим радњама не сме угрожавати животна средина, здравље људи, материјална добра и безбедност земље. У зону се не може увозити, нити се из зоне може извозити роба чији је увоз, односно извоз забрањен.

1.4. Грађевински објекти и услови за обављање привредне делатности у слободној зони

За изградњу било ког грађевинског објекта у слободној зони потребно је претходно одобрење надзорног царинског органа.

Надзорни царински орган мора бити унапред обавештен о обављању делатности у слободној зони, које се обављају под царинским надзором, под условима који су прописани царинским и другим прописима. Корисник зоне је дужан да предузме потребне мере, како би обезбедио да запослени приликом обављања делатности у слободној зони поштују прописане мере царинског надзора и контроле.

У зависности од природе робе, могућности спровођења мера царинског надзора, или сигурносних и безбедносних захтева царински орган може да уведе мере забране или ограничења у вези са обављањем делатности у слободној зони.

Царински орган може забранити обављање делатности у слободној зони лицима која не пруже неопходни доказ о поштовању царинских прописа.

Корисник зоне који престаје са пословањем у слободној зони или обављањем поједине делатности у слободној зони, мора одмах обавестити надзорни царински орган и поднети коначне податке из евиденције ради провере царинског статуса робе, а у циљу правилног раздужења те евиденције.

2. ОДОБРАВАЊЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ О РОБИ У СЛОБОДНОЈ ЗОНИ

2.1. Евиденција

Корисник слободне зоне води евиденцију о смештају, производњи, преради, продаји или набавци робе у слободној зони, у облику и на начин који је одобрио царински орган.

Корисник слободне зоне не може обављати делатност у слободној зони која обухвата смештај, производњу, прераду, продају или набавку робе у слободној зони без одобрења царинског органа о облику и начину вођења евиденције.

Евиденција треба да садржи податке који омогућавају царинском органу да надзире царински поступак у који је роба стављена, нарочито у погледу идентификације робе стављене у тај поступак, њеног царинског статуса и њеног кретања.

2.2. Подношење захтева за одобравање облика и начина вођења евиденције о роби у слободној зони и одлучивање по захтеву

На захтеве за одобравање облика и начина вођења евиденције о роби и одлучивање по захтеву, примењују се одредбе чл. 17. Закона.

Корисник зоне је дужан да, пре почетка обављања делатности у слободној зони, надлежној царинарници поднесе захтев за одобравање облика и начина вођења евиденције о роби у слободној зони. У захтеву корисник наводи детаљан опис делатности које намерава да обавља у слободној зони. Уз захтев се прилаже Уговор закључен са привредним друштвом за управљање зоном и копију истог задржава царински орган у својој евиденцији.

Уколико корисник зоне намерава уносити у зону и домаћу робу, потребно је то навести у захтеву за одобравање облика и начина вођења евиденције о роби у слободној зони.

Евиденција о роби у слободној зони у складу са чл. 291. Уредбе садржи следеће:

- упућивање на одобрење неопходно за стављање робе у посебан поступак, по потреби;
- МРН или, ако не постоји, други број или шифру којом се идентификују декларације по којима је роба стављена у посебан поступак или, ако је поступак окончан информацију о начину на који је поступак окончан;
- податке који недвосмислено омогућују идентификацију царинских исправа, осим декларација, других исправа значајних за стављање робе у посебан поступак и осталих исправа значајних за одговарајуће окончање поступка;
- податке о ознакама, идентификационим бројевима, броју и врсти колета, количини и уобичајени трговачки или технички опис робе и, по потреби, идентификационе ознаке контејнера неопходне за идентификацију робе;
- место где се роба налази и податке о евентуалном кретању робе;
- царински статус робе;
- податке о уобичајеним облицима руковања и, по потреби, ново тарифно сврставање проистекло из тих уобичајених облика руковања;
- податке о привременом увозу;
- податке о активном или пасивном оплемењивању, укључујући информације о природи прераде;
- ако се примењује члан 74. ст. 1. и 2. Закона, трошкове смештаја или уобичајених облика руковања;
- норматив производње или, по потреби, начин његовог обрачуна;
- податке који омогућују царински надзор и контролу употребе еквивалентне робе у складу са чланом 193. Закона;
- ако је обавезно одвојено књиговодство, информације о врсти робе, царинском статусу и, по потреби, пореклу робе;
- у случају привременог увоза из члана 389. Уредбе, податке који се захтевају тим чланом;
- у случају активног оплемењивања из члана 393. Уредбе, податке који се захтевају тим чланом;
- податке о преносу права и обавеза у складу са чланом 189. Закона, по потреби;
- ако евиденција није део главних пословних књига за царинске сврхе, упућење на те главне пословне књиге за царинске сврхе;
- додатне информације за посебне случајеве, на захтев царинских органа из оправданих разлога.

Поред наведених информација, евиденција о роби у слободној зони садржи:

1) податке за идентификацију превозних исправа за робу која улази у слободне зоне или их напушта;

2) податке у вези са употребом или потрошњом робе чије стављање у слободан промет или привремени увоз не би довело до примене увозне дажбине или мера утврђених у оквиру пољопривредне или трговинске политике у складу са чланом 212. став 3. Закона.

Царински орган може одустати од захтева за достављањем неких од информација ако то не утиче негативно на царински надзор и контролу употребе посебног поступка. Ако се евиденција робе мора водити ради царинског поступка (нпр. активно оплемењивање), подаци из те евиденције не морају се уписати у евиденцију о роби у слободној зони. У случају привременог увоза евиденција се води само ако то захтева царински орган.

Евиденција се води хронолошки, према подацима у исправама за робу која се уноси/износи у/из слободне зоне.

Царински орган може, за вођење евиденције у слободној зони, као евиденцију прихватити и евиденцију из књиговодства корисника зоне, ако таква евиденција садржи све неопходне податке који у сваком тренутку омогућавају јасан увид у стварно стање робе.

Уколико се евиденција не води електронски, већ на други начин, та евиденција такође мора да садржи податке у складу са чланом 291. Уредбе.

Царински орган по прихватању захтева у складу са чланом 17. став 4. и 5. Закона, проверава испуњеност услова за одобравање облика и начина вођења евиденције, што подразумева и проверу предложене евиденције као и преглед управљања књиговодствених, смештајних и робних докумената, а уз присуство подносиоца захтева.

Уколико су испуњени услови за одобравање облика и начина вођења евиденције, надзорни царински орган доноси одлуку којом одобрава облик и начин вођења евиденције у слободној зони.

С тим у вези, посебну пажњу треба обратити уколико корисник слободне зоне увози репроматеријал по члану 19 ЗоСЗ, намењен обављању своје производне делатности, у смислу података који морају бити садржани у евиденцији корисника зоне.

Евиденција треба да садржи податке који ће омогућити у потпуности контролу производног процеса, укључујући прецизне податке о увозној роби и потрошњи исте, о роби произведеној од увезеног репроматеријала, као и податке о наредном царинском поступку по којем се роба износи из слободне зоне.

Такође у случају промета робе између корисника слободне у оквиру слободне зоне, тај промет мора бити унет у евиденцију оба корисника, у циљу праћења робе и вршења надзора над том робом.

Измене, поништавање или укидање одобрења о облику и начину вођења евиденције у слободној зони спроводе се у складу са чл. 18 – 21. Закона.

3. ОБЕЗБЕЂЕЊЕ ЦАРИНСКОГ ДУГА

С обзиром на специфичност пословања у слободној зони, поштовање одредби царинских прописа и ЗоСЗ требало би да омогући да се одвија без потребе полагања обезбеђења од стране лица која у зони обављају делатност.

Међутим, царински орган у складу са чл. 79. Закона може да захтева полагање обезбеђења ако сматра да није извесно да ће плаћање царинског дуга или царинског дуга који би могао настати, бити благовремено извршено.

С тим у вези царински орган треба да цени целисходност полагања обезбеђења за наплату царинског дуга, посебно имајући у виду акцизну и другу робу високог ризика која се смешта у слободну зону, а која не служи производним делатностима које се у слободној зони обављају, нити служи за изградњу објеката у слободној зони.

Полагање обезбеђења за наплату царинског дуга у слободној зони, царински орган ће захтевати кад се страна роба привремено износи из слободне зоне. Захтев за одобравање привременог изношења стране робе из слободне зоне дат је у Прилогу 1 овог акта.

4. УНОС РОБЕ У СЛОБОДНУ ЗОНУ

4.1. Опште одредбе

Сва роба (било да има статус домаће или стране робе) која се уноси у слободну зону и износи из слободне зоне мора се пријавити надзорном царинском органу, који проверава поднете исправе и превозно средство. Надзорни царински орган може, према његовој процени и анализи ризика, да изврши и преглед робе.

Ако се у слободну зону уноси роба која по својој природи представља опасност или може штетити другој роби или за коју је из неких других разлога, потребно обезбедити посебне услове, надзорни царински орган може захтевати њен смештај у просторије које су специјално опремљене за њен смештај и које испуњавају услове предвиђене не само царинским, већ и другим прописима.

4.2. Унос и смештај стране робе у слободну зону

Роба која се уноси у слободну зону допрема се надзорном царинском органу и подлеже примени царинских формалности у следећим случајевима:

-ако се уноси у слободну зону директно са подручја ван царинског подручја Републике Србије;

-ако је била стављена у царински поступак који је завршен или раздужен када је стављена у поступак слободне зоне;

-ако се ставља у поступак слободне зоне како би остваривала право на основу одлуке којом се одобрава повраћај или отпуст увозних дажбина;

- ако су другим прописима предвиђене такве формалности.

Роба која се уноси у слободну зону у околностима другачијим од наведених, не допрема се царинарници.

Страна роба се може, док је у слободној зони, ставити у слободан промет, поступак активног оплемењивања, привременог увоза или употребе у посебне сврхе, под условима утврђеним за те поступке, у ком случају се за ту робу не сматра да је у поступку слободне зоне.

Не искључујући примену одредбе члана 211. Закона, роба унета у слободну зону сматра се стављеном у поступак слободне зоне:

– у тренутку њеног уласка у слободну зону, осим ако већ није била стављена у други царински поступак; или

– у тренутку када је поступак транзита завршен, осим ако није одмах стављена у наредни царински поступак.

Уколико се страна роба уноси у слободну зону ради смештаја, надзорном царинском органу се подноси декларација УВ-7 са припадајућом шифром 78 коју треба попунити у Рубрици 37. ЈЦИ, у складу са Прилогом 8 Кодекса шифара за попуњавање исправа у царинском поступку, део XVI. Правилника. Та роба се, имајући у виду да унос робе у слободну зону представља један од посебних поступака у оквиру поступка смештаја, сматра стављеном у поступак слободне зоне.

4.3. Унос и смештај домаће робе у слободну зону

Домаћа роба може се унети, сместити, премештати, употребљавати, прерађивати или трошити у слободној зони. У тим случајевима се за робу не сматра да је у поступку слободне зоне.

На захтев лица, надзорни царински орган утврђује царински статус робе као домаће у случају:

- домаће робе која је ушла у слободну зону;

- домаће робе која је подвргнута радњама прераде у слободној зони;

- робе која је стављена у слободан промет у слободној зони.

Домаћа роба може се унети у слободну зону ради употребе у производним процесима, као и ради потрошње у зони (прехрамбени артикли, канцеларијски материјал и др.).

Рачун, односно отпремница на основу којих се домаћа роба уноси у слободну зону подноси се у 2 примерка и мора да садржи све податке који су неопходни за евиденцију о роби

у слободној зони. Надлежни царински службеник, на приложени документ, уписује датум уноса у слободну зону, што оверава својим потписом и службеним печатом. Након овере царински службеник један примерак исправе задржава за службену евиденцију, а други враћа декларанту, односно његовом заступнику. Ова овера служи пореском обвезнику као доказ да је роба унета у слободну зону.

Контролу обрачунавања и плаћања ПДВ, као и испуњеност услова за остваривање права на пореско ослобођење за унос добра у слободну зону као и права на пореско ослобођење на промет добара у слободној зони врши надлежни порески орган.

4.4. Царински статус робе

Царински статус подразумева статус робе у царинском поступку, као домаће или стране.

У том смислу домаћа роба је:

- роба у потпуности добијена на царинском подручју Републике Србије, а која не укључује робу увезену из земаља или са територија ван царинског подручја Републике Србије;
- роба унета у царинско подручје Републике Србије из земаља или са територија ван тог подручја и стављена у слободан промет;
- роба добијена или произведена на царинском подручју Републике Србије, само од робе унете у царинско подручје Републике Србије из земаља или са територија ван тог подручја и стављене у слободан промет, или роба добијена или произведена на царинском подручју Републике Србије од робе у потпуности добијене на царинском подручју Републике Србије и стране робе стављене у слободан промет.

Страна роба је сва роба, осим домаће робе или робе која је изгубила свој царински статус као домаће робе.

У случајевима када није могуће доказати статус робе као домаће робе или стране робе, роба се сматра страном робом.

Ако се роба изнесе из слободне зоне на други део царинског подручја Републике Србије или стави у царински поступак, сматра се страном робом, осим ако њен царински статус као домаће робе није био доказан.

5. ПОСТУПАЊЕ СА СТРАНОМ РОБОМ У СЛОБОДНОЈ ЗОНИ

Док се налази у слободној зони страна роба може да се:

1. стави у слободан промет:
  - а) са плаћањем увозних и других дажбина, у складу са царинским и другим прописима који се односе на наплату тих дажбина;
  - б) уз ослобођење од плаћања увозних и других дажбина у складу са чланом 19. ЗоСЗ и другим прописима;
2. подвргне уобичајеним облицима поступања;
3. стави у поступак активног оплемењивања, према условима који су прописани за тај поступак;

4. стави у поступак привременог увоза, према условима прописаним за тај поступак;
5. уступи у корист државе у складу са чланом 263. Закона;
6. уништи у складу са чланом 263. Закона и са другим прописима.

С тим у вези, уколико је у евиденцији о роби, коју је кориснику слободне зоне одобрио царински орган, потребно унети податке о царинским поступцима и/или облицима поступања са робом, ове податке корисник слободне зоне уноси без одлагања у одобрену евиденцију о роби.

Царински орган спроводи контролу поступања са робом у слободној зони, као и контролу одобрене евиденције о роби, у складу са проценом анализе ризика, односно када год то сматра потребним.

6. УПОТРЕБА РОБЕ У СЛОБОДНОЈ ЗОНИ

Страна роба која се уноси у слободну зону може да се стави у слободан промет са плаћањем увозних и других дажбина, у складу са царинским и другим прописима који се односе на наплату тих дажбина. Поред тога, стављање робе у слободан промет може се спровести и уз примену члана 19. ЗоСЗ.

6.1. Поступак стављања у слободан промет робе у слободној зони уз примену члана 19. ЗоСЗ

Уколико се увози роба намењена обављању делатности и изградњи објеката у слободној зони уз примену члана 19. ЗоСЗ, роба се ставља у слободан промет без плаћања увозних дажбина, и о томе је корисник слободне зоне дужан водити одговарајућу, одобрену евиденцију.

Приликом одобравања евиденције корисника слободне зоне, а у циљу праћења раздужења репроматеријала декларисаног по УВ-4 са шифром поступка 45, уведена је у ИСЦС-у нова шифра Е16. Потребно је да овлашћени царински службеник у ИСЦС унесе број одобрења са шифром Е16 „Евиденција робе корисника слободне зоне“ -поступак 45.

За декларације УВ-4 са шифром поступка 45 у ИСЦС се врши задужење конкретне количине у јединици мере декларисаног репроматеријала.

Корисник слободне зоне подноси царинском органу Извод из евиденције корисника слободне зоне са претходним поступком 45- у даљем тексту Извод, у року и на начин наведен у одобрењу облика и начина вођења евиденције о роби у слободној зони. Извод корисника слободне зоне може подносити периодично (месечно, двомесечно, квартално....) у зависности од обима производње и учесталости раздужења репроматеријала, без обзира за који се наредни поступак декларише добијени производ, као и по потреби.

Царински надзорни орган контролише достављени Извод, и на основу података из Извода врши разумевање у ИСЦС-у у складу са упутством за рад у новим опцијама у ИСЦС-у, које ће бити прослеђено путем електронске поште.

У поступку стављања робе у слободан промет у слободној зони уз примену члана 19. ЗоСЗ:

- **за опрему** подноси се декларација **УВ-4 са шифром поступка 44** (рубрика 37 ЈЦИ) и шифром 19000 коју треба попунити у рубрици 36 ЈЦИ. У рубрику 44 ЈЦИ се под шифром О44 уноси податак РО-почетак поступка (уколико декларација има више наименовања након шифре О44 уноси се ознака S) без идентификације односно броја и у овом случају је декларација захтев и одобрење за поступак 44 у слободној зони. Пореско ослобођење за робу која се ставља у слободан промет остварује се у складу са пореским прописима, при чему се у рубрику 33 ЈЦИ (шифра робе) уноси шифра 2405, у складу са одредбама Правилника;
- **за репроматеријал** који ће бити искоришћен у производњи подноси се декларација **УВ-4 са шифром поступка 45** (рубрика 37 ЈЦИ) и шифром 19000 коју треба попунити у рубрици 36 ЈЦИ. Пореско ослобођење за робу која се ставља у слободан промет остварује се у складу са пореским прописима, при чему се у рубрику 33 декларације (шифра робе) уноси шифра 2405, у складу са одредбама Правилника. У рубрику 44 ЈЦИ потребно је обавезно унети број одобрења под шифром **Е16** („Евиденција робе корисника слободне зоне –поступак 45“).
- **за робу намењену за изградњу објеката**, подноси се декларација УВ-4 са шифром поступка 40 (рубрика 37 ЈЦИ) и шифром 19000 коју треба попунити у рубрици 36 ЈЦИ. Пореско ослобођење за робу која се ставља у слободан промет остварује се у складу са пореским прописима, при чему се у рубрику 33 ЈЦИ (шифра робе) уноси шифра 2405, у складу са одредбама Правилника.

Роба која се ставља у слободан промет без плаћања увозних дажбина, због своје употребе у наведене сврхе, остаје под царинским надзором све док постоје услови због којих увозне дажбине нису плаћене.

Надзорни царински орган ће одобрити коришћење наведеног поступка само ако корисник зоне пружи све потребне гаранције за правилно спровођење поступка.

Посебно скрећемо пажњу да царински орган треба да цени целисходност спровођења овог поступка уколико репроматеријал представља акцизни производ који подлеже мерама трговинске политике, сходно члану 393. Уредбе, као и у случају када репроматеријал представља робу високог ризика.

Потрошна роба у слободној зони

Роба која се приликом обављања делатности у слободној зони, а употребом (коришћењем) само у те сврхе и троши (нпр. брусне плоче за машине, електроде и др.), као и алат и резервни делови, може се ставити у слободан промет уз примену члана 19. ЗоСЗ, и о тој роби корисник слободне зоне је дужан водити одговарајућу евиденцију. Чињеница да

предметна роба губи својства и употребну вредност после дуже употребе у процесу производње није од утицаја, све док се иста користи у сврхе обављања делатности у слободној зони, тј. све док испуњава услов за примену царинске повластице из члана 19. ЗоСЗ.

Међутим, потрошна роба која се уноси у слободну зону, али не у сврху обављања делатности у слободној зони, већ ради крајње потрошње (примера ради, средства за чишћење) подлеже плаћању царине и других увозних дажбина, ПДВ-а, акцизе и свих осталих дажбина које се плаћају при увозу, и у ту сврху декларант подноси декларацију УВ-4 са шифром поступка 40 (рубрика 37 ЈЦИ).

6.2. Поступак активног оплемењивања у слободној зони

С обзиром да је подручје слободне зоне део царинског подручја Републике Србије корисник зоне који у слободној зони намерава да спроводи поступак активног оплемењивања, исти спроводи под условима прописаним за тај поступак.

Ако је евиденција о роби која се ставља у поступак активног оплемењивања садржана у одобреној евиденцији о роби корисника зоне, та евиденција се не мора водити одвојено.

6.3. Поступак привременог увоза робе у слободној зони

С обзиром да је подручје слободне зоне део царинског подручја Републике Србије, корисник зоне који у слободној зони намерава да спроводи поступак привременог увоза робе, исти спроводи под условима прописаним за тај поступак.

У том случају, евиденција о роби која се ставља у поступак привременог увоза се води само ако то захтева царински орган.

6.4. Уобичајени облици поступања са робом

Роба стављена у поступак слободне зоне може бити предмет уобичајених облика поступања који се обављају ради њеног очувања, побољшања изгледа или тржишног квалитета или њене припреме за дистрибуцију или даљу продају.

Уколико су уобичајени облици поступања са робом већ одобрени у евиденцији корисника зоне, надзорни царински орган нема обавезу посебног одобравања ових облика поступања.

Списак уобичајених облика поступања с робом је наведен у Прилогу 29 Уредбе.

6.5. Уступање и уништење стране робе унете у слободну зону

С обзиром да је подручје слободне зоне део царинског подручја Републике Србије на уступање и уништење стране робе унете у слободну зону примењују се прописи као када се уступање и уништење стране робе спроводи у другом делу царинског подручја Републике Србије.

Поступање с робом, уколико иста постаје отпад, односно комунални отпад, спроводи се у складу са Законом о управљању отпадом.

Отпад који има употребну вредност а који се износи из слободне зоне ради стављања у слободан промет на осталом царинском подручју Републике Србије, за исту постоји обавеза плаћања царине и других увозних дажбина, сагласно члану 20. ЗоСЗ.

Без обзира да ли настали отпад има употребну вредност или не, исти се мора збринуту у складу са Законом о управљању отпадом.

6.6. Промет робе у слободној зони

Корисник слободне зоне може робу коју је унео у слободну зону да уступи/прода другом кориснику слободне зоне. Оба корисника слободне зоне ово уступање/продају и преузимање робе морају да искажу у својим евиденцијама.

Корисник, који уступа робу другом кориснику дужан је да на захтев царинског органа достави доказ, односно подноесе одговарајућу исправу (уговор, рачун и сл.). У том случају корисник слободне зоне коме је продата/уступљена роба има обавезу да поднесе декларацију за ту робу (УВ-7, УВ-4...) по којој је задужује у својој евиденцији.

Уколико два или више корисника слободне зоне воде заједничку евиденцију приликом уступања/продаје робе у слободној зони иста се мора евидентирати, али у том случају корисник слободне зоне као ме је продата/уступљена роба нема обавезу да поднесе декларацију за ту робу.

7. ИЗНОШЕЊЕ РОБЕ ИЗ СЛОБОДНЕ ЗОНЕ

Не искључујући примену других прописа, роба из слободне зоне може се извести или поново извести са царинског подручја Републике Србије или унети на други део царинског подручја Републике Србије.

Страна роба која је унета из слободне зоне у други део царинског подручја Републике Србије може се, уз подношење прописане декларације ставити у слободан промет, у поступак активног оплемењивања, у поступак привременог увоза, у поступак царинског складиштења, у поступак транзита, уступити у корист државе или уништити под царинским надзором.

Одредбе чл. 118 - 132. Закона примењују се на робу изнету из слободне зоне у друге делове царинског подручја Републике Србије.

Ако се роба изнесе из слободне зоне на други део царинског подручја Републике Србије или стави у царински поступак, сматра се страном робом, осим ако њен царински статус као домаће робе није био доказан.

Корисник зоне је дужан, без одлагања, податке о роби коју износи из слободне зоне унети у одобрену евиденцију о роби.

Уколико се роба износи из слободне зоне ради њене отпреме са царинског подручја Републике Србије, треба разликовати следеће ситуације:

1. Ако се ради о домаћој роби подноси се декларација за извоз ИЗ-1 (рубрика 37 ЈЦИ са поступком 10), која се попуњава у складу са Правилником.
2. Ако се ради о роби која је била предмет повластице из члана 19. ЗоСЗ:
  - а) која је претходно декларисана по ЈЦИ УВ-4 са поступком 44 (опрема) подноси се декларација ИЗ-1 (рубрика 37 ЈЦИ са поступком 10 и претходним поступком 44). У рубрику 44. ЈЦИ се обавезно уноси шифра испоставе, број декларације УВ4 по којој је роба стављена у поступак (претходна декларација) и редни број наименовања под шифром О44,
  - б) која је претходно декларисана по ЈЦИ УВ-4 са поступком 45 (репроматеријал) подноси се декларација ИЗ-1 (рубрика 37 ЈЦИ са поступком 10 и претходним поступком 45). У рубрику 44. ЈЦИ се обавезно уноси број одборене Евиденције робе корисника слободне зоне - поступак 45 под шифром Е16.
3. Ако се ради о роби која је била стављена у поступак активног оплемењивања, или привременог увоза подноси се декларација за поновни извоз ИЗ-3, која се попуњава у складу са Правилником.
4. Ако се ради о роби која је била унета и смештена у слободну зону по УВ7 подноси се транзитна декларација која се попуњава у складу са Правилником.

Имајући у виду да се у случајевима отпреме робе са царинског подручја Републике Србије, која је била предмет повластице из члана 19. ЗоСЗ, нису плаћене увозне и друге дажбине потребно је након окончања декларације (ИЗ-1) поднети транзитну декларацију по којој роба напушта слободну зону.

Када се из слободне зоне износи роба са намером да напусти царинско подручје Републике Србије, а учесник у поступку жели да му се изда уверење о пореклу те робе за извоз по преференцијалном режиму у складу са споразумима о слободној трговини, у том случају ће се на репроматеријале без порекла који су били предмет повластице из члана 19. ЗоСЗ, а који су употребљени за производњу те робе, применити правила о забрани повраћаја и ослобођења од плаћања царинских дажбина, у складу са правилима о пореклу робе, предвиђеним тим споразумима.

Уколико роба напушта царинско подручје Републике Србије из слободне зоне, царински орган контролише примену одредаба које се односе на извоз, пасивно оплемењивање, поновни извоз, или поступак транзита, као и примену одредаба које се односе на робу која напушта царинско подручје Републике Србије.

7.1. Изношење робе из слободне зоне ради упућивања у другу зону или другу унутрашњу царинску испоставу

Страна роба се може из слободне зоне:

- упутити у другу слободну зону, у ком случају се роба упућује у поступку транзита или
- упутити, поступком транзита, надлежној царинској испостави ради стављања у привремени смештај или спровођења одговарајућег царинског поступка у који се роба намерава ставити, уз примену прописа за тај поступак.

Ако се из слободне зоне износи домаћа роба на други део царинског подручја Републике Србије, ту робу прати фактура (ако корисник зоне продаје робу купцу на преосталом подручју Републике Србије), односно отпремница (уколико се износи роба у власништву корисника) и иста се уписује у евиденцију о роби, као поврат.

7.2. Привремено изношење робе из слободне зоне

У случају када се привремено износи роба из зоне на други део царинског подручја Републике Србије ради испитивања, атестирања, оправке, маркетиншког презентирања или ради обављања појединих фаза производње потребно је одобрење надзорног царинског органа.

У ту сврху надзорном царинском органу подноси се Захтев за привремено изношење робе (пример Захтева дат у Прилогу 1 овог акта), у два примерка од којих се један враћа подносиоцу захтева који је дужан да без одлагања податке о тој роби, након њеног изношења из слободне зоне унесе у одобрену евиденцију о роби. Други примерак задржава надзорни царински орган. Облик и форма захтева из Прилога 1 овог акта није обавезујући, али захтев мора садржати информације наведене у захтеву из Прилога 1.

Царински орган одобрава ово изношење уколико корисник зоне, између осталог, води одговарајућу евиденцију о тој роби и уколико се положи инструмент обезбеђења којим се обезбеђује царински дуг који би могао настати приликом привременог изношења стране робе из слободне зоне.

Изнета роба се може из оправданих разлога сукцесивно враћати у слободну зону што мора бити садржано у одобреној евиденцији.

Приликом враћања, односно поновног уноса робе која је била изнета из слободне зоне у напред наведене сврхе, уз фактуру, односно други комерцијални документ, корисник зоне подноси копију одобреног захтева који је пратио робу приликом изношења и на полеђини уноси податак о датуму и времену враћања предметне робе у слободну зону.

Уносом добијених производа у зону потребно је раздужити евиденцију о привременом изношењу из слободне зоне.

Ако је у појединим фазама производње потребно привремено изнети робу или део робе из слободне зоне на други део царинског подручја Републике Србије, ради обављања те фазе производње, која за последицу има и настајање отпада, привремено изношење робе из слободне зоне на други део царинског подручја Републике Србије спроводи се у поступку активног оплемењивања, што не искључује могућност спровођења овог поступка и у случајвима када не настаје отпад, ако то лице захтева. И у овим случајевима потребно је поднети обезбеђење царинског дуга који би могао настати.

8. ЦАРИНСКИ ДУГ У ВЕЗИ СА РОБОМ У СЛОБОДНОЈ ЗОНИ

Не искључујући примену одредби које прописују настанак царинског дуга при увозу у складу са члановима 65. - 68. Закона, као и правила за обрачун увозних дажбина прописаних члановима 73. и 74. Закона скреће се пажња на специфичности настанка и обрачуна царинског дуга за робу у слободним зонама.

У случају када је роба била стављена у слободан промет уз примену члана 19. ЗоСЗ, а након тога се ставља у слободан промет на други део царинског подручја Републике Србије, за ту робу настаје царински дуг у складу чланом 20. ЗоСЗ, имајући у виду одредбу члана 214. Закона којим је прописано да се у том случају та роба сматра страном робом.

Царински дуг настаје у време прихватања декларације за стављање робе у слободан промет, уз испуњење обавеза прописаних чланом 175. Закона.

Износ увозних дажбина обрачунаће се на основу правила за обрачунавање дажбина која важе за конкретну робу која је предмет овог поступка (нпр. опрема, производ добијен у процесу обраде/прераде од страног репроматеријала или страног и домаћег репроматеријала, страни репроматеријал који се у непромењеном стању ставља у слободан промет..) у време када је царински дуг за ту робу настао, односно у време прихватања декларације за стављање робе у слободан промет, у складу са чланом 73. Закона.

У свим наведеним случајевима уколико се ради о роби која је била предмет повластице из члана 19. ЗоСЗ подноси се декларација УВ-4 за конкретну робу која се ставља у слободан промет, са елементима за обрачун увозних и других дажбина важећим у време прихватања те декларације (тарифно сврставање, царинска вредност, порекло робе, количина и стање робе), подноси се декларација УВ-4 са тарифном ознаком конкретне робе која се ставља у слободан промет, и то:

а) ако се ради о роби која је претходно декларисана по ЈЦИ УВ-4 са поступком 44 подноси се декларација УВ-4 (рубрика 37 ЈЦИ са поступком 40 и претходним поступком 44). У рубрику 44. ЈЦИ се обавезно уноси шифра испоставе, број декларације УВ4 по којој је роба стављена у поступак (претходна декларација) и редни број наименовања под шифром О44,

б) ако се ради о роби која је претходно декларисана по ЈЦИ УВ-4 са поступком 45 подноси се декларација УВ-4 (рубрика 37 ЈЦИ са поступком 40 и претходним поступком 45). У рубрику 44. ЈЦИ се обавезно уноси број одобрене Евиденције робе корисника слободне зоне –поступак 45 под шифром Е16.

9. ТРЕТМАН РОБЕ У СЛОБОДНОЈ ЗОНИ ПО ПРЕСТАНКУ РАДА ЗОНЕ

Уколико слободна зона престаје са радом под условима и у року прописаном чланом 28. ЗоСЗ, корисник зоне је, у складу са чланом 29. став 1. ЗоСЗ, дужан да у року од 60 дана по истеку рока из члана 28. тог закона, робу која је увезена из иностранства стави у слободан промет, врати у иностранство или преда царинарници на слободно располагање. На робу се, у складу са чланом 29. став 2. ЗоСЗ, плаћају царина и друге увозне дажбине према стању робе и по прописима који важе на дан прихватања декларације, с тим што, у складу са чланом 29. став 4. ЗоСЗ, одредба става 2. овог члана не искључује примену других прописа на основу којих се остварује право на ослобођење од плаћања царине и других увозних дажбина.

У складу са чланом 29. став 3. ЗоСЗ, царина се не плаћа само на опрему која је ради обављања делатности у зони била увезена у зону најмање три године пре престанка рада зоне. С тим у вези, ова одредба се не примењује у случају када корисник престаје са обављањем делатности у слободној зони, а зона не престаје са радом.

10. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Управа царина у склопу апликативног прилагођавања система спроводи пројекат „Аутоматизација поступка активног оплемењивања и прераде робе у слободној зони.“

Планиране функционалности у апликативној платформи су подношење захтева за одобравање вођења евиденције у слободној зони као и подношење и измена норматива у електронском облику, интеграција са ИСЦС-ом кроз праћење и раздужење репроматеријала по декларацијама са поступком 45 у односу на добијени производ по декларацијама за наредни поступак подношењем „Извода из евиденције корисника слободне зоне“ у електронском облику.

До успоставе наведене технике обраде података Извод ће се подносити у папирном облику или на други начин (преносиви медији), како је утврђено у одобрењу о вођењу евиденције робе слободној зони.

Оперативним увођењем аутоматизације прераде робе у слободној зони ће се наведене активности вршити искључиво електронским путем.

Примена овог објашњења почиње **08.05.2023.** године.

Даном почетка примене овог објашњења, ставља се ван снаге акт Управе царина број бр. 148-I-030-01-481/2017 од 02.11.2017. године и 148-I-030-01-495/2020 од 18.01.2021. године и сва друга објашњења Управе царина која су у вези са истим, а која су у супротности са овим објашњењем.

- Прилог 1: Захтев за одобравање привременог изношења стране робе из слободне зоне

КО:

- Биро директора
- Свим секторима Управе царина
- Свим одељењима ван сектора
- Министарство финансија – н/р државном секретару Славици Савичић
- Министарство финансија-Сектор за царински систем и политику
- Министарство финансија-Сектор за другостепени порески и царински поступак
- Министарство финансија -Управа за слободне зоне

**П.О.В.Д. ДИРЕКТОРА
В. Д. ПОМОЋНИКА ДИРЕКТОРА**

Драгутин Матић

ЗАХТЕВ ЗА ПРИВРЕМЕНО ИЗНОШЕЊЕ РОБЕ ИЗ СЛОБОДНЕ ЗОНЕ

1. Подносилац захтева		2. Податак из евиденције (Попуњава царински орган)	
3. Слободна зона		4. Уговор о коришћењу слободне зоне	
5. Рок повратка		6. Сврха привременог изношења	
9. Роба која се привремено износи из слободне зоне			
Тарифна ознака	Опис робе	Количина	Вредност
Укупан износ			
10. Подаци о планираним радњама			
11. Место употребе робе			
12. Обезбеђење			
13. Додатне информације			
14.			
Потпис		Датум	
Име			
ОДОБРЕЊЕ			
1.1	Царинарница		
	ЦИ		
	Број:		
	Место и датум:		
Одобрава се привремено изношење робе из слободне зоне			
кориснику ..... у складу са чланом 17. ЗоСЗ.			
Овлашћени царински службеник			
М.П.			

Напомена:

Изглед обрасца није обавезујући али редни бројеви и одговарајући текст су обавезни.

